

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Práce s literárním textem

Erben - Kytice

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Práce s literárním textem- K.J. Erben - Kytice

1. Určete literární žánr díla.

Poezie – lyrickoepická báseň - balada

2. Poznáte, o kterou konkrétní skladbu se jedná?

Balada Dceřina kletba

3. Uveďte typické prvky pro baladu.

Rychlý dějový spád, dějová slovesa, přímé řeči, pochmurný děj, tragický konec

4. Které postavy vystupují v baladě přímo a které nepřímě?

Postavy vystupující přímo: matka, dcera

Postavy vystupující nepřímě: novorozenec, otec dítěte

5. Na koho padá největší vina v této baladě? Proč?

Na dceru, která zabila své dítě, nezvládla svoji roli matky, cítí žal.

Balada řeší mravní narušení vztahu mezi matkou a dcerou.

6. Jak chce dotyčná postava celou situaci vyřešit?

Rozhodne se spáchat sebevraždu, svoji matku i nápadníka prokleje, spáchá hned několik hříchů najednou.

7. Jak je vytvořena kompozice této skladby?

Kompozice je vystavěna na dialogu matky a dcery.

8. Vyhledejte v textu apostrofu.

Apostrofa= oslovení věcí, osob, smyšlených postav nebo abstraktních pojmů

**„Což jsi se tak zasmušila,
dcero má.“**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

9. Je Kytice sbírkou jen samých balad? Pokud ne, uveďte ještě jiné druhy skladeb, které se tam objevují, a uveďte jejich konkrétní názvy.

Kytice je sbírkou 13 skladeb, převažují balady, ale nalezneme zde i jiné druhy lidové epiky: pohádku – Zlatý kolovrat, pověst – Věštkyně, legendu – Záhořovo lože.

10. Ve kterém století Kytice vyšla a ke kterému uměleckému směru byste ji řadili?

Sbírka Kytice vyšla v 19. st. (roku 1853), obsahuje prvky romantismu.

ÚRYVEK¹

Což jsi se tak zasmušila,
dcero má,
což jsi se tak zasmušila?
Vesela jsi jindy byla,
nyní přestal tobě smích!

"Zabila jsem holoubátko,
matko má,
zabila jsem holoubátko -
opuštěné jediňátko -
bílé bylo jako sníh!"

Holoubátko to nebylo,
dcero má,
holoubátko to nebylo -
líčko se ti proměnilo
a potrhán je tvůj vzhled!

"Oh, zabila jsem děťátko,
matko má,
oh, zabila jsem děťátko,
své ubohé zrozeňátko -
žalostí bych poslala hned!"

A co míníš učiniti,
dcero má,
a co míníš učiniti,
kterak vinu napravit
a smířiti boží hněv?

"Půjdu hledat květu toho,
matko má,
půjdu hledat květu toho,
kterýž snímá viny mnoho
a vzbouřenou chladí krev."

---

¹ ERBEN, Karel Jaromír. Kytice. Ostrava: Knižní expres, 2001, ISBN 80-86132-48-X.

A kde najdeš toho květu,
dcero má,
a kde najdeš toho květu
po všem široširém světě,
v které roste zahrádce?

"Tam za branou nad vršíkem,
matko má,
tam za branou nad vršíkem,
na tom sloupu se hřebíkem,
na konopné oprátce!"

A co vzkážeš hochu tomu,
dcero má,
a co vzkážeš hochu tomu,
jenž chodíval k nám do domu
a s tebou se těšíval?

"Vzkazuji mu požehnání,
matko má,
vzkazuji mu požehnání -
červa v duši do skonání,
že mi zrádně mluvíval!"

A co necháš svojí matce,
dcero má,
a co necháš svojí matce,
jež tě milovala sladce
a draze tě chovala?

"Kletbu zůstavuji tobě,
matko má,
kletbu zůstavuji tobě,
bys nenašla místa v hrobě,
žes mi zvůli dávala."

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod